
Czy w każdym podmiocie prowadzącym szkołę doktorską powinien funkcjonować samorząd doktorantów?

Zgodnie z art. 215 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.), doktoranci w podmiocie prowadzącym szkołę doktorską tworzą samorząd doktorantów. Na tej podstawie możemy stwierdzić, że samorząd powinien funkcjonować wszędzie tam, gdzie odbywa się kształcenie w szkołach doktorskich, a doktoranci odbywający kształcenie w danym podmiocie doktoryzującym automatycznie stają się członkami samorządu doktorantów. Należy przy tym zaznaczyć, że bez względu na liczbę szkół w danym podmiocie społeczność doktorancka tworzy jeden samorząd [zob. I. Florczak, w: K.W. Baran (red.), Akademijskie prawo zatrudnienia, kom. do art. 215].

Zgodnie z art. 215 ust. 2 PSWiN, do samorządu doktorantów stosuje się odpowiednio przepisy art. 106 i art. 110 ust. 2–9 PSWiN dotyczące samorządu studentów. Samorząd doktorantów podobnie zatem jak samorząd studentów, podejmuje działania na rzecz środowiska doktoranckiego i jest reprezentowany przez swoje organy. Przepisy PSWiN wskazują tylko dwa obligatoryjne organy samorządu - przewodniczącego oraz organ stanowiący. W regulaminie samorządu doktorantów można oczywiście przewidzieć również inne organy i struktury wewnętrzne np. zarząd, komisję rewizyjną czy też komisję wyborczą.

Samorząd doktorantów jest wyłącznym reprezentantem ogółu doktorantów i doktorantek w jednostce prowadzącej szkołę doktorską. Trudno wyobrazić sobie funkcjonowanie szkoły doktorskiej bez aktywnego udziału samorządu doktorantów. Do zadań, które realizuje samorząd doktorantów należy również obrona praw i interesów doktorantów oraz udział w decyzjach dotyczących organizacji procesu dydaktycznego. Zgodnie z art. 205 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uzgodnienia z samorządem doktorantów wymaga treść kluczowego dokumentu określającego zasady kształcenia w danej szkole doktorskiej tj. regulamin szkoły doktorskiej. W regulaminie szkoły doktorskiej ujęte są najistotniejsze dla doktorantów i doktorantek sprawy dotyczące ich kształcenia m.in.: sposób wyznaczania i zmiany promotora lub promotora pomocniczego, sposób dokumentowania przebiegu kształcenia, sposób przeprowadzania oceny śródkresowej oraz warunki przedłużania terminu złożenia rozprawy doktorskiej. Samorząd doktorantów bierze również udział w podejmowaniu innych ważnych dla doktorantów decyzji: opiniuje podział funduszy materialnych przeznaczonych dla doktorantów, wspiera rozwój doktorantów poprzez organizowanie działań naukowych, kulturalnych i sportowych. Zakres działań i dokładny sposób funkcjonowania samorządu doktorantów może być inny w różnych podmiotach.

Organ uchwałodawczy samorządu doktorantów uchwala regulamin, który określa organizację i sposób działania samorządu. Regulamin powinien określać również sposób powoływania przedstawicieli do organów jednostki prowadzącej szkołę doktorską (np. do senatu uczelni, a w przypadku uczelni publicznej także do kolegium elektorów).

Podsumowując, istnienie samego samorządu doktorantów jest bezwarunkowe w podmiocie prowadzącym szkołę doktorską, a funkcjonowanie niewymienionych w ustawie organów samorządu – zależne od woli i chęci kształcących się w danym podmiocie doktoryzującym doktorantów. Z uwagi na to, że trudno wyobrazić sobie funkcjonowanie szkoły doktorskiej bez aktywnego samorządu doktorantów, ważne jest, aby w odpowiedni sposób zachęcać przedstawicieli środowiska doktorantów do działania w strukturach samorządu i promować realizowane przez nich aktywności. Warto zaznaczyć, że zgodnie z art. 110 ust. 9 PSWiN, podmiot prowadzący kształcenie w szkole doktorskiej jest zobowiązany zapewnić warunki niezbędne do funkcjonowania samorządu doktoranckiego, w tym infrastrukturę i środki finansowe, którymi samorząd doktorancki dysponuje w ramach swojej działalności.

AUTOR:

dr Joanna Smolarczyk

Data publikacji artykułu:

15.03.2024